

**Uitgangspuntennotitie:
Regionale aanpak Nieuwe Inburgering
Midden Limburg 2020**

Inhoudsopgave

Aanleiding	4
Hoofdstuk 1 De stand van zaken Nieuwe Inburgering	5
1.1..... De Nieuwe Taken voor gemeenten.....	5
1.2..... De stappen die nodig zijn om te komen tot de inrichting.....	5
Hoofdstuk 2 Vaststellen van de samenwerkingsafspraken.....	6
2.1.....De onderdelen en schaal waarop wordt samengewerkt.....	6
2.2.....De Uitgangspunten voor beleid.....	7
2.3.....De inrichting van de samenwerkingsorganisatie.....	8
2.4.....De planning	9
Bijlage 1..... Uitgewerkt overzicht van de processtappen	
Bijlage 2Uitgewerkte Planning	

Deze notitie is **samengesteld door** de Divosa regio coördinator VOI* (Verander Opgave Inburgering) Midden Limburg en **voorbereid door** de Denktank VOI ML die bestaat uit:

- Gemeente Cranendonck, Mirjam de Gruyter
 - Gemeente Echt-Susteren, Kitty Ummels
 - Gemeente Leudal, Geert Cuijpers,
 - Gemeente Maasgouw, Wiel Honings en later Lion Wagemans
 - MER Uitvoeringsorganisatie Sociaal Domein, Stephanie Jetten
 - Gemeente Nederweert, Nancy Schroeten en Rachel Smeelen (later vervangen door Lars Damen)
 - Gemeente Roerdalen, Nicole Walstock en later Dirk Winkelmolen
 - Gemeente Roermond, Shari Berben en Wim Top
 - Gemeente Weert, Lilian van Grimbergen en later Maurice Lamers
- met advies van de Kansenverkenner René van Cruchten

Aanleiding:

Per 1 Juli 2021 is de invoering van een nieuwe Wet op de Inburgering voorzien. Met de invoering van die wet krijgen de gemeenten de regie terug op de inburgering en moeten zij gaan zorgen voor een goede begeleiding van inburgeraars (asielstatushouders, migranten en hun na-reizigers). Het doel is dat inburgeraars zo snel mogelijk gaan meedoen in de Nederlandse samenleving. De invoering betekent een forse taakverzwaring voor gemeenten. Het belang van een tijdige en goede voorbereiding is mede daarom van belang,

Het doel van deze "uitgangspuntennotitie aanpak Nieuwe Inburgering Midden Limburg 2020" is tweeledig:

- 1 In beeld brengen van de huidige stand van zaken voor wat betreft de nieuwe Inburgeringswet. Specifiek:
 - De nieuwe taken voor gemeenten
 - De stappen die nodig zijn om te komen tot de inrichting van de uitvoering
2. Vaststellen van de regionale samenwerkingsafspraken. Specifiek:
 - De onderdelen waarop wordt samengewerkt
 - De uitgangspunten voor beleid
 - De inrichting van de samenwerkingsorganisatie
 - De planning

Een aantal zaken rondom de wetgeving en de (financiering van de) uitvoering is op dit moment nog onduidelijk:

- De indiening van de Wet bij de Tweede kamer moet nog plaats vinden. Het ontwerp moet nog naar de Raad van State en zal na aanpassing op basis van de behandeling daar naar verwacht voor het zomerreces naar de Kamer gaan.
- Via een Besluit inburgering en de Regeling inburgering, moeten diverse uitvoeringszaken nog geregeld worden (bijv. rondom de inrichting van een leerbaarheidstoets, de handhaving, de gegevensuitwisseling en de ICT). De uitwerking van deze lagere regelgeving gaat nog in consultatie en wordt ook in de laatste helft van 2020 pas verwacht.
- Tot slot zalook pas in de voorjaarsnota duidelijk worden welke financiële middelen voor de lokale uitvoering door gemeenten beschikbaar komen.

Al deze onduidelijkheden hebben invloed op de te maken beleidskeuzen en de invulling van de daadwerkelijke (regionale) aanpak.

Toch moeten we op tijd klaar zijn voor de invoering op 1.7.2021. Het is daarom nodig toch de voorbereiding te starten en de inkoop van diensten voor te bereiden. Daarbij hoort ook het invullen van wat regionaal en wat lokaal gewenst wordt. We leggen in deze notitie de uitgangspunten voor deze voorbereiding vast. De inzet is gericht op het opleveren van een concreet advies voor de tijdige invulling van de uitvoering. Volgens de in deze notitie opgenomen planning eind 2020 opgeleverd.

Hoofdstuk 1 De stand van zaken Nieuwe Inburgeringswet

1.1. De Nieuwe taken voor gemeenten

De gemeente krijgt in de nieuwe wet een **aanbodplicht** voor een aantal specifiek benoemde onderdelen:

- Het uitvoeren van een Brede Intake
- Het afnemen van een leerbaarheidstoets
- Het vaststellen van een Participatie en Inburgerings Plan (PIP)
- Het monitoren van de voortgang
- Het aanbieden van drie leerroutes op maat van de inburgeraar
 - Onderwijsroute (tot 27 jaar gericht op instroom in regulier onderwijs)
 - B1-route (alle inburgeringsplichtigen vanaf 27 jaar gericht op instroom in werk)
 - Zelfredzaamheidsroute (vangnet, voor inburgeraars die niet kunnen voldoen aan de eisen voor de overige routes)
- Module Arbeid en Participatie (MAP)
- Participatie Verklarings Traject (PVT)
- Maatschappelijke begeleiding
- Financieel ontzorgen
- Handhaving van de resultaat- en inspanningsverplichtingen

De aanbodplicht van de gemeente verschilt per inburgeringsdoelgroep.

In schema:

Aanbod	Asielstatushouders	Gezins- en overige migranten
Begeleiding bij Inburgering (Intake en leerbaarheidstoets, PIP, advies, voortgangsgesprekken)	x	x
Alfabetisering (voor zover opgenomen in PIP)	x	
Eén van de drie leerroutes incl. KNM	x	
MAP	x	x
PVT	x	x
In het PIP opgenomen afspraken over aanbod voor (andere) participatie componenten	x	x
Maatschappelijke begeleiding	x	
Ontzorging	x	

1.2. De stappen die nodig zijn om te komen tot de inrichting van de uitvoering

Het Ministerie van SoZaWe heeft een **procesbeschrijving** ontwikkeld om de inburgeringsketen inzichtelijk te maken. Deze bestaat uit 5 opeenvolgende stappen:

Stap 1. Het vaststellen van de inburgeringsplicht

Stap 2. Voorbereiding op de inburgering (voorinburgering)

Stap 3. Afnemen van de Brede intake en vaststellen van het PIP

Stap 4. Inburgeren en participeren

Stap 5. Afronden van de inburgering

In bijlage 1 is een overzicht opgenomen waarin de afzonderlijke stappen en de daarbij horende rol van de gemeente is beschreven.

Hoofdstuk 2 Vaststellen van samenwerkingsafspraken.

2.1. De onderdelen en schaal waarop wordt samengewerkt

Onderdeel	Schaal	Gealfabetiseerd asielzoeker		Niet- gealfabetiseerd asielzoeker	Gezins- en overige migrant
Beleidsvoorbereiding	Regionaal				
Vorbereiding inkoop en aanbesteding	Regionaal				
Producten:		B1 route	Onderwijs- route	Z route	
Inzet kansenverkenner	Regionaal				
Begeleiding bij inburgering (leerbaarheid, intake, PIP, voortgang)	Lokaal	V	V	V	V
Alfabetisering	(sub)Regionaal			V	
B1 route	(sub)Regionaal	V			
Taalschakeltraject (onderwijsroute)	(sub)Regionaal		V		
Taalcursus lager niveau (Z route)	(sub)Regionaal / Lokaal			V	
KNM	(sub)Regionaal / zelf	V	V	V	
MAP	Lokaal / (sub)regionaal	V	V	V	V mits bijstand
PVT	Lokaal	V	V	V	V
Maatschappelijke begel.	Lokaal	V	V	V	
Ontzorgen en omgaan met geld	Lokaal	V	V	V	
Informele taal begeleiding/ taal en taalless	Lokaal	V	V	V	V
Thema's					
(Vrijwilligers)werk	Lokaal (sub)regionaal	V	V	V	V
Digitale vaardigheden	Lokaal/ (sub)Regionaal /	V	V	V	
Sociaal netwerk (sport, cultuur, gezondheid, etc.)	Lokaal	V	V	V	V
Wegwijs in de gemeente en informatie volgens basislijst	Lokaal	V	V	V	V
Ontmoeting met Nederland en de Nederlanders	Lokaal (sub)regionaal	V		V	V
Cultuuruitwisseling (met ketenpartners)	Lokaal (sub)regionaal	V		V	V
Advies over taaltraining en participatie	Lokaal	V	V	V	V

2.2. De uitgangspunten voor beleid

Gezamenlijke voorbereiding op basis van ervaringen van inburgeraars zelf

In de Arbeidsmarktregio Midden Limburg is al in 2018, op basis van een startnotitie, begonnen met de gezamenlijke voorbereiding op de nieuwe wet. Er is een denktank samengesteld van beleidsambtenaren en specialisten op inburgering uit alle 8 gemeenten. Zij zijn begonnen met het in beeld brengen van *de ervaringen van de doelgroep zelf*. Alle gemeenten hebben ingeburgerde inwoners in de eigen gemeente geïnterviewd. De bevindingen zijn geanalyseerd en verwerkt in een presentatie. De presentatie is gedeeld in *werksessies* met consultants van gemeenten en COA medewerkers. Op basis van deze werksessies zijn *conclusies* getrokken en is een *eerste opzet gemaakt voor een ideale inburgeringsroute: klantreis inburgering*. Vervolgens zijn in Echt (MER), Weert (Weert, Nederweert en Cranendonck) en Roermond (Roermond en Leudal) sub-regionaal werksessies gehouden met *ketenpartners*. In deze sessies zijn de bevindingen en de conclusies besproken en zijn commentaar en suggesties opgehaald. Dit hele voorbereidingsproces heeft geleid tot een breed gedragen beeld van hoe een ideale “klantreis inburgering” eruit zou moeten zien.

In de ideale inburgeringsroute is de aanpak erop gericht dat:

- inburgeraars en hun mogelijkheden voor meedoen in Nederland **direct in beeld** komen en blijven
- er sprake is van **activering vanaf dag 1**
- **de keten** (van AZC tot aan meedoen in de gemeente) **naadloos** is afgestemd **op de maat** van de inburgeraar
- **het resultaat van de inburgering wordt verbeterd** (meer mensen doen vanaf het begin mee, sluiten de inburgering op niveau af en kunnen voor einde inburgering op eigen benen staan)

Dit betekent voor de inrichting dat er **in elke fase van de inburgeringsroute (AZC/ huisvesting/ gemeente) sprake is van:**

- Een **vast aanspreekpunt:**
Dat hoeft niet dezelfde persoon te zijn, maar het aanspreekpunt draagt wel warm over naar het aanspreekpunt van de volgende fase en stemt af met de overige trajectpartners
- Een **Brede Intake:**
De inhoud van in beeld te brengen thema's raakt alle leefgebieden en ligt vast. Gaande het traject wordt de intake geactualiseerd en aangevuld door elk aanspreekpunt
- Een **Persoonlijk Plan van Aanpak:**
Op basis van de intake worden afspraken vastgelegd voor het te volgen inburgeringstraject.
- De organisatie van een **Aanbod op maat:**
De voortgang wordt gemonitord en aangepast op basis van de resultaten en mogelijkheden

In elke fase is er inhoudelijk aandacht voor de navolgende thema's

- Ontmoeting met Nederland en de Nederlanders
- Cultuuruitswisseling (met ketenpartners)
- Informatie (basislijst hiervoor is opgesteld)
- Taal en taalles
- Werk
- Positieve Gezondheid en eigen kracht
- Omgaan met geld en ontzorging
- Ontwikkeling van digitale vaardigheden

In de nadere uitwerking van de onderdelen van het inburgeringsbeleid volgens de nieuwe Wet, zoals de Brede Intake, het PIP, de Leerbaarheidstoets, de Leerroutes etc. kunnen deze uitgangspunten voor beleid en de ideale klantreis als leidraad gelden en op maat en wens van de gemeente een concrete vertaling krijgen. Zo kan de gemeente invullen welke thema's men mee neemt, in welke fase, door welke partij men wil laten uitvoeren en of die uitvoering samen met andere gemeenten zal worden ingericht.

2.3. De inrichting van de samenwerkingsorganisatie

Om de verdere invulling en voorbereiding vorm te geven zijn afspraken nodig over:

- *De inrichting van de projectorganisatie*
- *De intergemeentelijke samenwerking.*

Bij de voorbereiding op de Nieuwe Inburgering is tot nu toe aangehaakt bij de projectstructuur van de Regionale Arbeidsmarkt Midden Limburg. Er is aanvullend op en in afstemming met deze structuur tijdelijk **een aparte Denktank VOI** gevormd. Dit onder aansturing van de regio coördinator van Divosa. Hierin zijn specialisten op inburgering, vanuit alle acht aangesloten gemeenten en de MER, samengebracht. Zij hebben samen de voorbereiding op zich genomen, adviezen voorbereid en deze waar aan de orde, doorgeleid ter besluitvorming. De betreffende medewerkers zijn ingewerkt op het thema en zijn binnen de eigen gemeente het centrale aanspreekpunt over inburgering. Via hen is de interne afstemming binnen de gemeenten ingevuld (bestuur en met alle aanpalende beleidsterreinen).

Het ligt voor de hand om ook in de volgende fase, die gericht is op uitwerking van de regionale aanpak en de inrichting van deze uitvoering aan te haken bij de structuur van de Arbeidsmarktregio Midden Limburg. De bestaande Denktank VOI dan, onder regie van de regio coördinatie functie die vanuit Divosa beschikbaar is, in te zetten voor de voorbereiding. De advisering kan via de bestaande structuur van beleidsgroep, managementoverleg en stuurgroep verlopen. Daar waar de portefeuilleverdeling in gemeenten afwijkt (Participatie/ Inburgering/ Educatie), zal afstemming separaat georganiseerd worden. De opdracht voor de Denktank wordt dan om: op basis van de in deze Uitgangspuntennotitie benoemde uitgangspunten

- De regionale aanpak Nieuwe Inburgering verder uit te werken en voor te bereiden;
- In het najaar 2020 te komen met een nader voorstel voor de regionaal in te kopen producten inclusief de kostenraming hiervoor en een plan voor de verdere regionale aanpak

2.4. De planning

In het vorige hoofdstuk is beschreven wat de gemeentelijke taken worden. Om de uitvoering in te richten en op tijd klaar te hebben is er veel te organiseren en te doen. **In bijlage 2** is in schema in beeld gebracht en gepland wat er moet gebeuren om de uitvoering op tijd gereed te hebben voor zowel het primaire als het secundaire proces.

De planning is erop gericht om in het najaar een concreet advies voor te leggen voor de daadwerkelijke regionale inrichting, inclusief inkoop van de uitvoering van de Nieuwe inburgeringswet.